

گفتگو

چگونگی مراسم حج ۷۲

از زبان سرپرست حجاج ایرانی

حجت الاسلام والمسلمین محمد محمدی ری شهری نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی طی مصاحبه‌ای با خبرنگاران در تشریح چگونگی مراسم حج امسال و تنگنانهایی که ایجاد شده بود گفت: هیچگونه مشکلی برای انجام حج و برگزاری مراسم برائت وجود ندارد. ایشان با اعلام این مطلب بیان داشت:

همان گونه که رهبر معظم انقلاب در جمع مسئولان بعثه فرمودند، حج امسال برای اعضای بعثه و حجاج ایرانی فضیلت، صبر و شکر را توأمأً به ارمغان آورده

است.

وی با اشاره به تمهیداتی که دولت عربستان برای جلوگیری از برپایی مراسم برائت از مشرکین به کار بسته بود، افزود:

علی‌رغم وجود مشکلات فراوان، دست اندرکاران بعثه و حجاج ایرانی در تحقق آرمانها و ایده‌های امام راحل - س - و مقام معظم رهبری، کاملاً موفق بوده و پیام حج را که همانا ضرورت وحدت و همبستگی مسلمانان جهان علیه مستکبران است به خوبی به گوش جهانیان رسانده‌اند. حجت الاسلام والمسلمین ری شهری با اشاره به برپایی مراسم

برائت از مشرکین در سالهای گذشته که تقریباً بدون مشکل اساسی انجام شده بود، گفت:

مقامات عربستان در سالهای گذشته عنوان می‌کردند که برپایی مراسم برائت از مشرکین ممکن است منجر به ایجاد بی‌نظمی‌هایی در داخل شهر شود که تجربه مسئولان بعثه در برپایی مراسمی منظم و بدون مشکل، خلاف نظر آنان را به اثبات رساند. حتی مقامات عربستان از مسئولان بعثه به خاطر نظمی که وجود داشت تشکر می‌کردند.

در مجموع برداشت ما این بود که مقامات عربستان درک صحیحی از مواضع ما پیدا کرده‌اند و به همین دلیل امسال مشکل چندانی بروز نخواهد کرد. وی تصریح کرد که:

البته مسئولان بعثه مقام معظم رهبری به رغم توافقات صورت گرفته قبلی، امسال پیش‌بینی می‌کردند که مقامات عربستان تحت فشار آمریکا و سایر نیروهای خارجی، موانعی را برای جلوگیری از برپایی مراسم برائت از مشرکین ایجاد کنند. اما هیچ‌گونه واکنش رسمی در مورد ممانعت عربستان از برپایی مراسم برائت از مشرکین از سوی مقامات این کشور

اعلام نشده بود.

نماینده مقام معظم رهبری و سرپرست حجاج ایرانی با اشاره به این که وزیر حج عربستان بعد از برگزاری مراسم دعای کمیل توسط حجاج ایرانی به دیدار وی آمده است، گفت:

چند روز بعد از این که ما وارد مدینه شدیم، وزیر حج عربستان تقاضای ملاقات کرده، به بعثه آمد. وی در ملاقات با ما اظهار داشت که آن چه در سالهای گذشته اتفاق افتاده (منظور برپایی مراسم برائت از مشرکین است) با توافق وزرای امور خارجه دو کشور بوده اما امسال عربستان آمادگی برگزاری این مراسم را ندارد! و به همین دلیل نباید این مراسم برپا شود؛ چرا که بعثه یک نهاد دینی است و صرفاً می‌تواند جلسات و سمینارهایی تشکیل دهد.

حجت‌الاسلام والمسلمین ری شهری اضافه کرد:

وزیر حج عربستان همچنین تأکید داشت که کشورش با راهپیمایی حجاج، دادن شعار (علیه آمریکا) و حمل پلاکارد توسط آنها مخالف است.

نماینده مقام معظم رهبری و سرپرست حجاج ایرانی افزود:

تسخیری بلافاصله به دست مقامات عربستان رسیده است.

حجت الاسلام والمسلمین ری شهری دلیل مخالفت عربستان را با اشاره به تقاضاهای شفاهی فهد مشکلات داخلی و خارجی این کشور عنوان کرد و افزود:

آقای فهد در دیدار با وزیر حج این کشور گفته بود که به سرپرست حجاج ایرانی متذکر شود که امسال عربستان با یک سلسله مشکلات داخلی و خارجی روبرو است و به همین دلیل نباید مراسم برائت از مشرکین برپا شود.

همچنین وزیر حج عربستان اضافه کرده بود که وی به حجاج ایرانی خدمات زیادی کرده است و به همین دلیل خواهش می‌کند که به عنوان پاداش وی امسال حجاج مراسم برائت از مشرکین را انجام ندهند.

نماینده مقام معظم رهبری و سرپرست حجاج ایرانی در ادامه گفت: هنگامی که ما به مکه رفتیم، امیر این شهر در دیدار با نماینده این جانب مجدداً بر مخالفت عربستان با برپایی مراسم برائت از مشرکین یادآور شده بود.

وی متذکر شد که بعثه مقام معظم

ما در جواب اظهارات وزیر حج عربستان اعلام کردیم که اصولاً حجاج ما راهپیمایی نمی‌کنند، بلکه با تجمع در یک مکان و بدون این که مزاحمتی ایجاد کنند. مراسم برائت از مشرکین را برگزار می‌کنند.
وی تأکید کرد:

در ادامه این ملاقات، به وزیر حج عربستان گفته است که حج بدون برپایی مراسم برائت از مشرکین اصولاً حج کاملی نیست.

به گفته حجت الاسلام والمسلمین ری شهری:

وزیر حج عربستان پیش از ملاقات با ایشان، در دیدار با رئیس سازمان حج کشورمان گفته بود که عربستان با برگزاری محدود مراسم برائت از مشرکین موافق است اما در ملاقات با ایشان خلاف گفته قبلی خود را بیان کرده است.

وی خاطرنشان ساخت که وزیر حج عربستان در ملاقات با ایشان نامه‌ای ارائه کرده‌اند که در آن مخالفت عربستان با برپایی مراسم برائت از مشرکین تصریح شده بود و پاسخ بعثه مقام معظم رهبری نیز در ارتباط با این نامه همراه با سلسله مباحثی توسط حجت الاسلام والمسلمین

رهبری در پاسخ، روی چند مورد تأکید کرد که عبارتند از:

۱ - مراسم براثت از مشرکین هر سال توسط حجاج ایرانی برپا شده و صدور ویزا توسط عربستان برای حجاج ایرانی خود به مفهوم پذیرش برگزاری این مراسم است.

۲ - برپایی مراسم براثت از مشرکین مورد توافق مقامات دو کشور قرار گرفته است.

۳ - برپایی این مراسم براساس مبانی فقهی و اعتقادی است و حتماً باید برگزار شود.

۴ - مقام معظم رهبری در این زمینه صریحاً دستور فرموده‌اند.

۵ - برگزاری مراسم براثت از مشرکین در سطح جهان برای عربستان پیامدهای سیاسی مثبتی خواهد داشت.

حج‌الاسلام والمسلمین

ری شهری در همین زمینه افزود:

در پاسخ به این استدلالها مقامات عربستان حرفی برای گفتن نداشتند و صرفاً اظهار می‌داشتند که این تصمیم (مخالفت با برگزاری مراسم براثت) توسط مقامات بالای این کشور اتخاذ شده است.

وی با بیان چگونگی استقرار

نیروهای ضد شورش عربستان یک روز قبل از موعد برپایی مراسم براثت از مشرکین (پنج‌م ذی‌الحجه) مقابل جایگاه بعثه گفت:

روز ششم ذی‌الحجه از حوالی ظهر بطور کلی رفت و آمد افراد به بعثه را قطع کردند و با استقرار نیروهای نظامی به همراه ادوات و تجهیزات در اطراف بعثه، عملاً امکان رفت و آمد و تردد از حجاج سلب شد. در همین جا به ذهنم رسید که مراسم را در منی برگزار کنیم.

با این همه هزاران زائر ایرانی و غیر ایرانی در خیابانهای اطراف بعثه اجتماع کردند که حضور آنان علی‌رغم فعالیت نیروهای نظامی حاکی از مسئولیت‌شناسی آنان بود. با این که مأموران نظامی مکه رأساً از حجاج می‌خواستند که متفرق شوند، اما آنها منتظر دریافت دستوری از بعثه مقام معظم رهبری بودند.

وی همچنین گفت:

ما احساس کردیم که باقیماندن زائران در خیابانهای اطراف، به مصلحت نیست و احتمال درگیری وجود دارد، به همین دلیل ساعت ۴/۳۰ بعد از ظهر پیامی به حجاج داده شد مبنی بر این که آنها تکلیف فردی خود را با حضور در خیابانهای اطراف بعثه

صورت دهند اما ما مصلحت نمی دیدیم که برنامه پیش بینی شده خود را اعلام کنیم و هدف اصلی ما رساندن پیام حج به مسلمین جهان بود که چنین نیز شد. وی در ادامه گفت:

روز ۱۱ ذی الحجه در منی ملاقاتی بین وزیر حج عربستان با رئیس سازمان حج صورت گرفت و وزیر حج عربستان در همان جا اعلام کرد که امسال بعثه مقام معظم رهبری نمی تواند مجدداً از مکه به مدینه بازگردد. همان شب بعد از اقامه نماز جماعت مغرب مراسم براءت از مشرکین در منی برگزار شد و هنگامی که پیام مقام معظم رهبری ترجمه می شد مأموران امنیتی عربستان سعودی متوجه شدند و با این همه تلاش آنها برای ایجاد اختلال در برپایی این مراسم به جایی نرسید.

حج الاسلام والمسلمین

ری شهری در ادامه این مصاحبه در پاسخ به سؤال خبرنگار هفته نامه ری در مورد نقش وزارت امور خارجه در مراسم حج امسال با توجه به سفر وزیر امور خارجه به عربستان و این که آیا مسأله براءت در ملاقات وی با مقامات عربستان مورد مذاکره قرار گرفته است یا نه، گفت:

انجام داده اند و می توانند به محل اسکان خود بازگردند.

این مراسم اگر چه به ظاهر در مکه برگزار نشد اما بازتاب بسیار وسیعی در داخل شهر مکه و رسانه های جمعی سراسر جهان داشت. به نظر می رسد که مقامات عربستان در ممانعت از برپایی این مراسم دچار یک اشتباه شده بودند؛ چرا که اگر مراسم برگزار می شد تنها ۱۲۰ هزار زائر یا کمی بیشتر از آن در جریان قرار می گرفتند. لیکن ممانعت عربستان باعث شده بود که حدود ۲ میلیون زائر حاضر در مکه، در جریان امر قرار بگیرند. صحنه بازگشت زائران نیز از این مراسم بسیار باشکوه بوده و گزارش های متعددی در مورد گریه کردن زائران به دست رسید. به هر حال به نظر می رسد که در مکه ۲ روز حکومت نظامی برقرار شده بود.

حج الاسلام والمسلمین

ری شهری با اشاره به پیام مقام معظم رهبری که در آن حق ملت ایران را برای برپایی این مراسم محفوظ دانستند، افزود:

بعد از ممانعت عربستان از برپایی این مراسم، بسیاری از مردم بویژه جوانها احساس خلأ می کردند که باید کاری

وزارت امور خارجه چه قبل و چه در جریان حج امسال ارتباط و همکاری صمیمانه‌ای با بعثه مقام معظم رهبری داشته است و ما از وزیر محترم امور خارجه و همکاران ایشان و سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در جده تشکر می‌کنیم و کتباً نیز تقدیر کرده‌ایم.

در زمینه سفر آقای دکتر ولایتی به عربستان، باید اشاره کنم که هیچ اشاره‌ای در مذاکرات ایشان با مسئولان سعودی در مورد برائت نشد و دلیل این امر نیز این بود که اصولاً سفر ایشان برای موضوع دیگری بود و ضمناً ما نیازی به طرح موضوع نمی‌دیدیم، چون از نظر ما هیچ مسأله جدیدی اتفاق نیفتاده بود.

و ما برنامه جدیدی نداشتیم که نیاز به طرح با سعودیها داشته باشد. البته پس از اینکه سعودیها از برگزاری مراسم برائت جلوگیری کردند وزارت امور خارجه بطور جدی برخورد کرد و بیانیه‌ای رسمی منتشر نمود و سفیر عربستان در تهران احضار شد. در مجموع ما از برخورد وزارت امور خارجه با مسائل حج راضی هستیم.

وی در پاسخ به دیگر سؤال «هفته نامه ری» در مورد این که مقامات

عربستان در توجیه اقدامات خود برای جلوگیری از برپایی مراسم برائت از مشرکین اظهار می‌دارند که مراسم برائت از مشرکین مورد تأیید سایر حجاج نیست، گفت:

اولاً - حضور فعال بعثه‌های علمای بزرگ شیعه در مراسم، نشان دهنده خلاف واقع بودن این گونه تبلیغات است.

ثانیاً - حضور فعال بسیاری از زائران غیر ایرانی در مراسم، علی‌رغم این همه ممانعت و تبلیغات سوء، حکایت از باطل بودن اینگونه تبلیغات دارد.

من به مسئولان سعودی پیشنهاد می‌کنم تنها برای یک سال اجازه بدهند مراسم برائت از مشرکین بدون ایجاد مانع برای شرکت سایر مسلمانان، برگزار شود تا در عمل ببینیم که آیا این مراسم دینی مورد قبول دیگران است یا خیر.

وی در پاسخ به این سؤال که آیا هیچیک از مسئولان بعثه توسط دولت عربستان دستگیر شدند؟ گفت:

متأسفانه شایعات گوناگونی در این زمینه مطرح شد. اما در عین حال که بعثه مقام معظم رهبری پس از مراسم برائت در محاصره کامل بود کسی از مسئولان بعثه دستگیر نشد.

ما در عین حال که نسبت به برخوردهای مسئولان سعودی اعتراض داریم باید به این نکته نیز اشاره کنیم که آنها به هیچ وجه برخورد توهین آمیزی با مسئولان بعثه نداشتند.

حج الاسلام والمسلمین
ری شهری در مورد پیش بینی خود برای حج سال آینده گفت:

البته هیچ چیز را بطور دقیق نمی توان پیش بینی کرد اما تا آنجا که به جمهوری اسلامی ایران مربوط می شود هیچگونه مشکلی برای انجام حج ما و برگزاری برائت وجود ندارد و انشاءالله برخی مسئولان سعودی نیز به اشتباهات خود پی برده باشند و مصالح اساسی تر را فدای مسائل جزئی نکنند.

نماینده محترم مقام معظم رهبری و سرپرست حجاج ایرانی در پاسخ به این سؤال «هفته نامه ری» که در جریان برگزاری مراسم حج امسال بعضاً گزارشاتی مبنی بر وجود ناامنی برای زائران دریافت شد. آیا این گونه موارد صحت داشت؟ تصریح کرد:

متأسفانه علی رغم برخی ادعاها مبنی بر وجود امنیت کامل در حج، موارد نسبتاً زیادی از اقدامات ایذایی توسط اشخاص

ناشناس، سرقت اموال زائران و برخوردهای نامطلوب توسط برخی مأمورین عربستان هنگام تردد زائران در خیابانها و اماکن مقدسه، مشاهده می شد. این گونه موارد البته اختصاص به زائران ایرانی نداشت. مثلاً بازرسی بدنی حجاج از کشورهای مختلف در خیابانها که به شکل زننده ای صورت می گرفت.

آنچه به بعثه جمهوری اسلامی ایران مربوط می شد پی گیری این گونه موارد بود که ما معمولاً از طریق نماینده وزارت امور خارجه مستقر در ستاد حج دنبال می کردیم.

وی در ارتباط با برداشت خود از دیدگاه مقام معظم رهبری در مورد نهادی کردن حج گفت:

ما از ابتدا همان گونه که مورد نظر مقام معظم رهبری بوده است مراسم حج را به صورت نهادی برگزار کرده ایم و در این زمینه از تأکیدات معظم له استفاده می کنیم و تمام تلاش خود را برای نهادی کردن کامل حج به کار می بندیم.

وی با اشاره به برنامه هایی که برای آموزش حجاج و توجیه سرپرستان کاروانها تدارک دیده شده بود، گفت:

مستمندان بوده و در سال جاری نیز این طرح به صورت داوطلبانه اما با مدیریت متمرکز در سازمان حج انجام شد و حدود ۲۰ هزار رأس گوسفند قربانی به روش مکانیزه و با رعایت کامل ضوابط شرعی توسط ذابحین آموزش دیده‌ای که قبلاً انتخاب گردیده بودند، انجام شده و انشاءالله از گوشت این قربانیا در مصارف لازم و شایسته استفاده شود. در صورتی که عربستان از نظر اجرایی مشکلی نداشته باشد ما برای افزایش سهمیه خود در کشتارگاههای جدید اعلام آمادگی می‌کنیم.

فعالیت‌های معاونت آموزش بعثه مقام معظم رهبری در ارتباط با ارشاد حجاج، برگزاری جلسات آموزش قبل از اعزام، سازماندهی و توجیه حجاج برای شرکت در مراسم نماز جماعت اهل سنت بسیار مؤثر بوده است.

وی در پاسخ به آخرین سؤال «هفته نامه ری» در مورد استفاده حجاج ایرانی از کشتارگاه جدید گفت: سال گذشته این طرح به شکل آزمایشی در مقیاس حدود ۵ هزار رأس گوسفند قربانی به مرحله اجرا درآمد و هدف از آن اختصاص گوشت این قربانیا برای